

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Sarah Olšovská
Téma práce:	Psychologické aspekty ovlivňující rozhodování soudců se zaměřením na civilní proces
Rozsah práce:	84 stran
Datum odevzdání práce:	17. 4. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Předkládaná práce se zaměřuje na mimořádně zajímavé, důležité, byť do jisté míry opomíjené téma psychologických aspektů, jež mohou nejrozličnějším způsobem ovlivnit osobu soudce, a posléze se promítnout do jeho rozhodování. Diplomantka nabízí čtenáři jakousi psychologickou sondu do myšlení soudce především prostřednictvím fenoménu kognitivního zkreslení, jehož neblahé působení může v některých specifických případech vést až k narušení práva na spravedlivý proces. Výskyt kognitivních zkreslení nedokážeme zcela odstranit, hlubší povědomí o zmíněném fenoménu nám však může posloužit jako důrazné varování, jež povede k minimalizaci omylů. Platí to pro každého člověka, a soudce je také „jenom člověk“. Autorčino téma lze označit, přinejmenším v rámci českého prostředí, za průkopnické.

Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma práce, jak už jsem naznačil výše, nemá v ČR (na rozdíl od takových zemí jako USA nebo Izrael) „na růžích ustláno“, po literatuře a relevantních výzkumech je často nutné složitě pátrat. Diplomantka si s tímto úkolem poradila. Výsledkem je velice inspirativní text, ukazující, jakou roli by psychologie mohla a měla v právu (nejenom v trestním!) také hrát. Důležitou součástí práce jsou autorčiny vlastní postřehy a návrhy na zlepšení současného stavu.

Formální a systematické členění práce

Práce je členěna na Úvod, šest kapitol (rozvedených do řady podkapitol), Závěr, seznam použitých zdrojů (literatura, internetové zdroje, seznam použitých zkratk, právní předpisy, judikatura), přílohy, Abstrakt a klíčová slova, obojí v češtině a v angličtině.

2. Vyjádření k práci

Práce se vyznačuje jasným směřováním, jednotlivé kapitoly a pasáže na sebe logicky navazují, autorka se nikde neuchyluje k laciné kritice, její text vyznívá jako užitečný apel na právnickou obec. 1. kapitola se zaměřuje na vztah mezi psychologii a právem, důležité jsou pasáže věnované absenci psychologických poznatků na straně zákonodárce a stručný rozbor Etického kodexu soudců. 2. kapitola analyzuje osobu soudce a jeho klíčovou roli v nalézání spravedlnosti. 3. kapitola se zabývá „mantinely spravedlnosti“, tedy právními principy a procesními zásadami. Čtvrtou kapitolou vstupuje autorka na pole kognitivní psychologie; prostřednictvím Kahneman-Frederickova modelu duálního myšlení předestírá jednu z možných odpovědí na otázku po původu kognitivních zkreslení. 5. kapitola pojednává o konkrétních zahraničních výzkumech, zatímco v závěrečné 6. kapitole přichází diplomantka s vlastními návrhy, jak se v rámci justice kognitivním zkreslením bránit.

3. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle práce bylo dosaženo.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	O plagiát se nejedná, autorka pracovala samostatně, text průběžně konzultovala s vedoucím práce.

Logická stavba práce	Bez připomínek.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji, jakož i průběžné užití citací odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Bez připomínek.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Bez připomínek.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je napsaná pěknou slovenštinou.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Diplomovou práci Sarah Olšovské doporučuji k obhajobě. Otázky k obhajobě: Jak si představujete využití umělé inteligence v právu, zejména s přihlédnutím k práci soudce? Spatřujete v (budoucím) využívání umělé inteligence kromě nesporných přínosů také nějaká úskalí?
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.

V Praze dne 10. 5. 2023

JUDr. Jan Kosek, Ph.D.
vedoucí diplomové práce